

چک لیست اصلاح شده غربالگری اوتیسم در نوپایی همراه با پیگیری (M-CHAT-R/F)TM

تقدیر: ما از جوانین فنتس جهت همکاری ایشان در رسم نمودار جریان‌ی در این ابزار سپاسگزاریم.
لطفاً جهت کسب اطلاعات بیش‌تر مراجعه نمایید www.mchatscreen.com
و یا با دیانا روبینز تماس حاصل نمایید DianaLRobins@gmail.com

روانشنجی پرسشنامه به زبان فارسی:
مریم اکبرزاده، کارشناسی ارشد پرستاری مدیریت کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران
akbarzadeh_86@yahoo.com

دستورات استفاده از ابزار M-CHAT-R/F

چک لیست اصلاح شده غربالگری اوتیسم در نوپایی همراه با پیگیری (M-CHAT-R/F؛ روبینز، فین و بارتن، ۲۰۰۹) یک ابزار غربالگری دو مرحله ای بر اساس گزارش والدین است که خطر اختلالات طیف اوتیسم (ASD: Autism Spectrum Disorder) را ارزیابی می نماید. این ابزار و مطالب مربوطه جهت دانلود رایگان برای اهداف بالینی، پژوهشی و آموزشی از طریق www.mchatscreen.com قابل دسترسی است.

M-CHAT-R ابزاری با حق چاپ بوده و برای استفاده از آن باید راهنمای زیر را دنبال نمایید:

(۱) چاپ مجدد/ تکثیر M-CHAT-R باید دربردارنده حق چاپ (©2009 Robins, Fein, & Barton) در پایین صفحه باشد. بدون اجازه مؤلفان

نمی توان هیچ گونه تغییری در عبارات، دستورالعمل ها یا ترتیب عبارات وارد نمود.

(۲) کلیت M-CHAT-R باید استفاده گردد. مدارک نشان می دهند که هر زیرمجموعه ای از عبارات، ویژگی های روان سنجی کافی را دارا نمی باشد.

(۳) افرادی که علاقه مند به تکثیر M-CHAT-R/F به صورت چاپی (مانند مقاله ای در یک کتاب یا مجله) یا الکترونیکی جهت استفاده سایرین (مانند

بخشی از یک سند پزشکی دیجیتال یا سایر بسته های نرم افزاری) می باشند باید جهت درخواست مجوز از طریق

DianaLRobins@gmail.com با دیانا روبینز تماس حاصل نمایند.

(۴) چنانچه شما عضوی از یک کار بالینی هستید و یا خواهان جای دادن سؤالات مرحله اول M-CHAT-R در صفحه پزشکی الکترونیکی (EMR: Electronic Medical Record) خود می باشید، جهت انجام این کار خوش آمدید ولی چنانچه خواهان توزیع صفحه EMR خود خارج از کار

بالینی هستید، لطفاً جهت درخواست موافقت با دیانا روبینز تماس حاصل نمایید.

دستورالعمل های استفاده از ابزار

M-CHAT-R به عنوان بخشی از ویزیت مراقبت از کودک سالم قابل به کارگیری و نمره دهی است. هم چنین می تواند جهت ارزیابی خطر ASD توسط متخصصان و سایر حرف نیز استفاده گردد. هدف اولیه M-CHAT-R، به حداکثر رساندن حساسیت جهت شناسایی هر چه بیش تر موارد ASD می باشد. بنابراین میزان بالای موارد مثبت کاذب وجود دارد؛ بدین معنا که تمام کودکانی که نمره در معرض خطر می گیرند مبتلا به ASD نخواهند بود. جهت رفع این مسئله، ما پرسش های پیگیری (M-CHAT-R/F) را طراحی نمودیم. کاربر باید آگاه باشد اگرچه با مصاحبه پیگیری، تعداد قابل توجهی از کودکانی که در M-CHAT-R مثبت شده اند، مبتلا به ASD تشخیص داده نمی شوند اما این کودکان در معرض خطر سایر اختلالات یا تأخیرهای تکاملی هستند؛ بنابراین ارزیابی برای هر کودکی که در غربالگری مثبت می شود الزامی است. M-CHAT-R قابل نمره دهی در کمتر از ۲ دقیقه می باشد. دستورالعمل نمره دهی و مدارک مربوطه جهت دانلود در <http://www.mchatscreen.com> قابل دسترسی است.

الگوریتم نمره دهی

برای همه عبارات به جز ۲، ۵ و ۱۲ پاسخ «خیر» بیان کننده خطر ابتلا به ASD می باشد؛ برای عبارات ۲، ۵ و ۱۲ پاسخ «بله» نشانگر ASD می باشد. الگوریتم زیر ویژگی های روان سنجی M-CHAT-R را به حداکثر می رساند:

کم خطر: **نمره کلی ۰-۲+**، چنانچه سن کودک کمتر از ۲۴ ماهگی است غربالگری مجدد پس از ۲۴ ماهگی انجام می شود. هیچ اقدام دیگری مورد نیاز نیست مگر آنکه پایش تکاملی کودک نشان دهنده خطر ASD باشد.

خطر متوسط: **نمره کلی ۳-۷**، جهت کسب اطلاعات بیشتر در مورد سؤالات در معرض خطر، مصاحبه پیگیری (مرحله دوم M-CHAT-R/F) را اجرا نمایید. اگر نمره کلی M-CHAT-R/F ≥ 2 باقی ماند نتیجه غربالگری مجدداً مثبت شده و کودک جهت ارزیابی تشخیصی و انجام مداخلات زودرس ارجاع داده می شود. اگر نمره کلی ۰-۱ بود، نتیجه غربالگری منفی بوده و هیچ اقدام دیگری مورد نیاز نیست؛ مگر آنکه پایش تکاملی کودک نشان دهنده خطر ASD باشد. البته در مرحله بعدی پایش تکامل، مجدداً غربالگری انجام می شود.

پرخطر: **نمره کلی ۸-۲۰+**، گذر از مصاحبه پیگیری قابل قبول بوده و کودک بلافاصله جهت ارزیابی تشخیصی و نیاز به مداخله زودرس ارجاع داده می شود.

چک لیست اصلاح شده غربالگری اوتیسم در نوپایی (M-CHAT-R™)

لطفاً در مورد کودکان به این سوالات پاسخ دهید. به خاطر بیاورید که کودکان معمولاً چگونه رفتار می کند. چنانچه شما رفتاری را به دفعات کم در کودکان دیده اید ولی معمولاً آن را انجام نمی دهد پاسخ «خیر» بدهید. لطفاً برای هر سؤال دور پاسخ **بله** یا **خیر** خط بکشید. با تشکر فراوان

بله	خیر	۱) اگر شما به چیزی در آن سوی اتاق اشاره کنید، آیا کودکان به آن نگاه می کند؟
(برای مثال، اگر شما به یک اسباب بازی یا یک حیوان اسباب بازی اشاره کنید، آیا کودکان به اسباب بازی یا حیوان نگاه می کند؟)
بله	خیر	۲) آیا شما تاکنون شک کرده اید که شاید کودکان ناشنوا باشد؟
بله	خیر	۳) آیا کودکان خاله بازی یا نقش بازی می کند؟ (برای مثال، انگار از یک فنجان خالی چیزی بنوشد، انگار با تلفن صحبت کند یا انگار به عروسک یا حیوان اسباب بازی اش غذا بدهد؟)
بله	خیر	۴) آیا کودکان بالا رفتن از اشیاء را دوست دارد؟ (برای مثال، مبل، وسایل زمین بازی یا پله ها)
بله	خیر	۵) آیا کودکان انگشتانش را به طور غیرطبیعی نزدیک چشمانش حرکت می دهد؟
(برای مثال، آیا کودکان انگشتانش را تند تند جلوی چشمانش تکان می دهد؟)
بله	خیر	۶) آیا کودکان به طرف آنچه که می خواهد یا برای کمک گرفتن از اشاره انگشت استفاده می کند؟
(برای مثال، اشاره کردن به یک خوراکی یا اسباب بازی که خارج از دسترس او است)
بله	خیر	۷) آیا کودکان برای نشان دادن شیء جالبی به شما از اشاره انگشت استفاده می کند؟
(برای مثال، نشان دادن یک هواپیما در آسمان یا یک کامیون بزرگ در جاده)
بله	خیر	۸) آیا کودکان به کودکان دیگر علاقه مند است؟
(برای مثال، آیا کودکان، کودکان دیگر را تماشا می کند، به آنها لبخند می زند یا به سوی آنها می رود؟)
بله	خیر	۹) آیا کودکان اشیاء را نزد شما می آورد تا به شما نشان دهد یا آنها را بالا نگه می دارد تا شما ببینید- نه به معنای کمک خواستن، بلکه فقط برای توجه شما؟ (برای مثال، نشان دادن یک گل، یک حیوان اسباب بازی یا یک کامیون اسباب بازی به شما)
بله	خیر	۱۰) آیا هنگامی که نام کودکان را صدا می زنید، پاسخ می دهد؟ (برای مثال، آیا بالا را نگاه می کند، حرف می زند، صدا از خودش در می آورد یا هنگامی که نامش را صدا می زیند از کاری که انجام می دهد دست می کشد؟)
بله	خیر	۱۱) وقتی به کودکان لبخند می زنید؛ آیا او در پاسخ به شما لبخند می زند؟
بله	خیر	۱۲) آیا کودکان با صداهای عادی آشفته می شود؟ (برای مثال، آیا کودکان با صدای جاروبرقی یا موسیقی بلند، جیغ می کشد یا گریه می کند؟)
بله	خیر	۱۳) آیا کودک شما راه می رود؟
بله	خیر	۱۴) آیا زمانی که شما با کودکان حرف می زنید، با او بازی می کنید یا به او لباس می پوشانید، چشم در چشمتان نگاه می کند؟
بله	خیر	۱۵) آیا کودکان سعی می کند آنچه را شما انجام می دهید تکرار کند؟ (برای مثال، بای بای کردن، دست زدن و یا زمانیکه شما اینگونه کارها را انجام می دهید یک صدای با مزه در بیاورد؟)
بله	خیر	۱۶) اگر شما سرتان را برای نگاه کردن به چیزی برگردانید آیا کودکان برای دیدن آنچه شما می بینید اطراف را نگاه می کند؟
بله	خیر	۱۷) آیا کودکان سعی می کند تا شما او را تماشا کنید؟
(برای مثال، آیا کودکان برای اینکه تشویق اش کنید به شما نگاه می کند یا می گوید «نگاه کن» یا «مرا ببین»)
بله	خیر	۱۸) آیا هنگامیکه به کودکان می گوید کاری انجام دهد متوجه می شود؟
(برای مثال، کودکان بدون اینکه اشاره کنید متوجه می شود: «کتاب را روی صندلی بگذار» یا «برایم پتو بیاور»)
بله	خیر	۱۹) چنانچه اتفاق جدیدی رخ دهد، آیا کودکان به صورت شما نگاه می کند تا چگونگی احساس شما را در مورد آن ببیند؟
(برای مثال، اگر او صدای عجیب یا جالبی را بشنود یا یک اسباب بازی جدید ببیند آیا به صورت شما نگاه خواهد کرد؟)
بله	خیر	۲۰) آیا کودکان فعالیت های جنبشی را دوست دارد؟ (برای مثال، تاب خوردن یا بالا و پایین پریدن روی زانوی شما)

مصاحبه پیگیری چک لیست اصلاح شده غربالگری اوتیسم در نوپایی (M-CHAT-R/F)TM

دستورات استفاده از ابزار

مصاحبه پیگیری چک لیست اصلاح شده غربالگری اوتیسم در نوپایی (M-CHAT-R/F؛ روبینز، فین و بارتن، ۲۰۰۹) به همراه M-CHAT-R طراحی شده و قابل دانلود از www.mchatscreen.com می باشد.

M-CHAT-R/F یک ابزار با حق چاپ محفوظ می باشد و استفاده از این ابزار توسط مؤلفان و دارندگان حق چاپ محدود شده است. M-CHAT-R/F قابل استفاده برای اهداف بالینی، پژوهشی و آموزشی هستند. اگر چه ما دسترسی به ابزار را برای این اهداف رایگان قرار داده ایم اما حق چاپ داشته و یک منبع آزاد نیست. چنانچه کسی مایل به استفاده از M-CHAT-R/F برای محصولات تجاری یا الکترونیکی است باید جهت گرفتن مجوز از طریق DianaLRobins@gmail.com با دیانا روبینز تماس حاصل نماید.

دستوالعمل های استفاده از ابزار

M-CHAT-R/F برای استفاده همراه با M-CHAT-R طراحی شده است. M-CHAT-R جهت غربالگری نوپایان ۳۰-۱۶ ماهه از نظر ارزیابی خطر اختلال طیف اوتیسم (ASD) معتبر می باشد. کاربر باید آگاه باشد اگر چه با مصاحبه پیگیری، تعداد قابل توجهی از کودکانی که در M-CHAT-R مثبت شده اند، مبتلا به ASD تشخیص داده نمی شوند اما این کودکان در معرض خطر سایر اختلالات یا تأخیرهای تکاملی هستند؛ بنابراین ارزیابی برای هر کودکی که در غربالگری مثبت می شود الزامی است.

در ابتدا یکی از والدین M-CHAT-R را تکمیل نماید. سپس نمره دهی آن با توجه به دستورالعمل انجام شود. چنانچه غربالگری کودک مثبت (مشکوک به ابتلا) شد، عبارات مصاحبه پیگیری بر اساس عباراتی که کودک در M-CHAT-R رد شده، انتخاب می شود. برای یک مصاحبه کامل، تنها آن عباراتی که در مرحله اول مردود شده نیاز به بررسی دارد.

هر صفحه از مصاحبه مشابه یک عبارت از M-CHAT-R می باشد. روند نمودار جریانی را دنبال کنید، به سؤالات ادامه دهید تا زمانیکه با قبول/ مردود نمره دهی شده است. لطفاً توجه کنید که والدین ممکن است در طول مصاحبه و در پاسخ به سؤالات «شاید» را گزارش کنند، در این هنگام از والدین درخواست کنید با توجه به عملکرد کودک در اغلب اوقات پاسخ بله/ خیر بدهند و با توجه به آن پاسخ، مصاحبه را ادامه دهید. در قسمت هایی که فضای خالی برای پاسخ «سایر موارد» وجود دارد، مصاحبه کننده باید جهت تعیین مردود/ قبول بودن پاسخ از قضاوت خود استفاده نماید.

پاسخ هر عبارت را در برگه نمره دهی M-CHAT-R/F (که شامل عبارات یکسان با M-CHAT-R است ولی پاسخ قبول/ مردود جایگزین پاسخ بله/ خیر شده است) وارد نمایید. اگر کودک در دو عبارت از مصاحبه پیگیری مردود شود، غربالگری مثبت تعیین می گردد. چنانچه کودکی در غربالگری با M-CHAT-R/F مثبت شد، حتماً توصیه نمایید که کودک هر چه سریعتر جهت مداخله زودرس و آزمون های تشخیصی ارجاع داده شود. لطفاً توجه کنید چنانچه مسئول مراقبت بهداشت یا والدین نگران ابتلا به ASD هستند، کودکان باید بدون توجه به نمره M-CHAT-R و M-CHAT-R/F جهت ارزیابی ارجاع داده شوند.

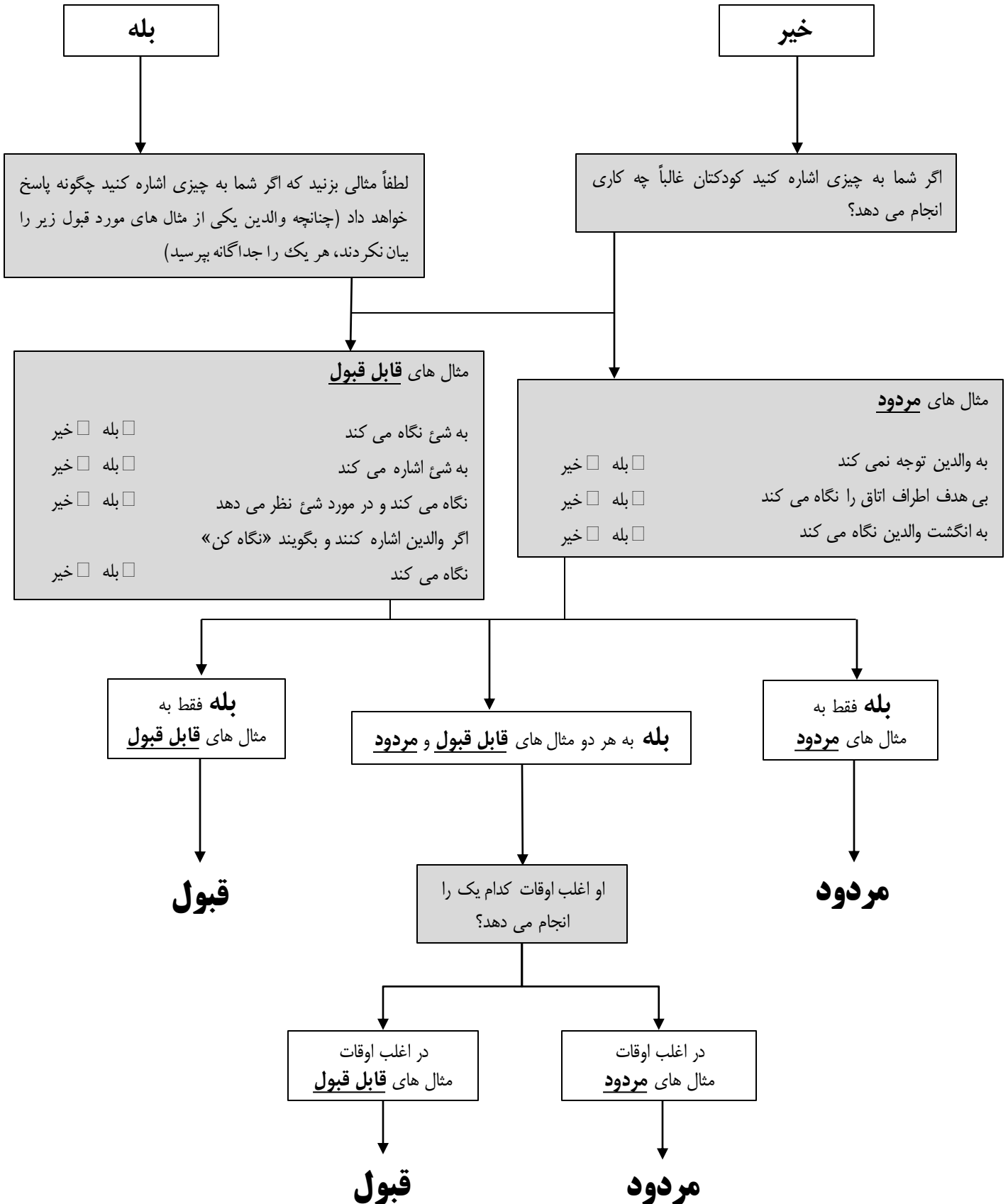
برگه نمره دهی مصاحبه پیگیری (M-CHAT-R/F)TM

لطفاً توجه نمایید: پاسخ قبول / مردود جایگزین پاسخ بله / خیر شده است. (قبول = عدم ابتلا / مردود = مشکوک به ابتلا)

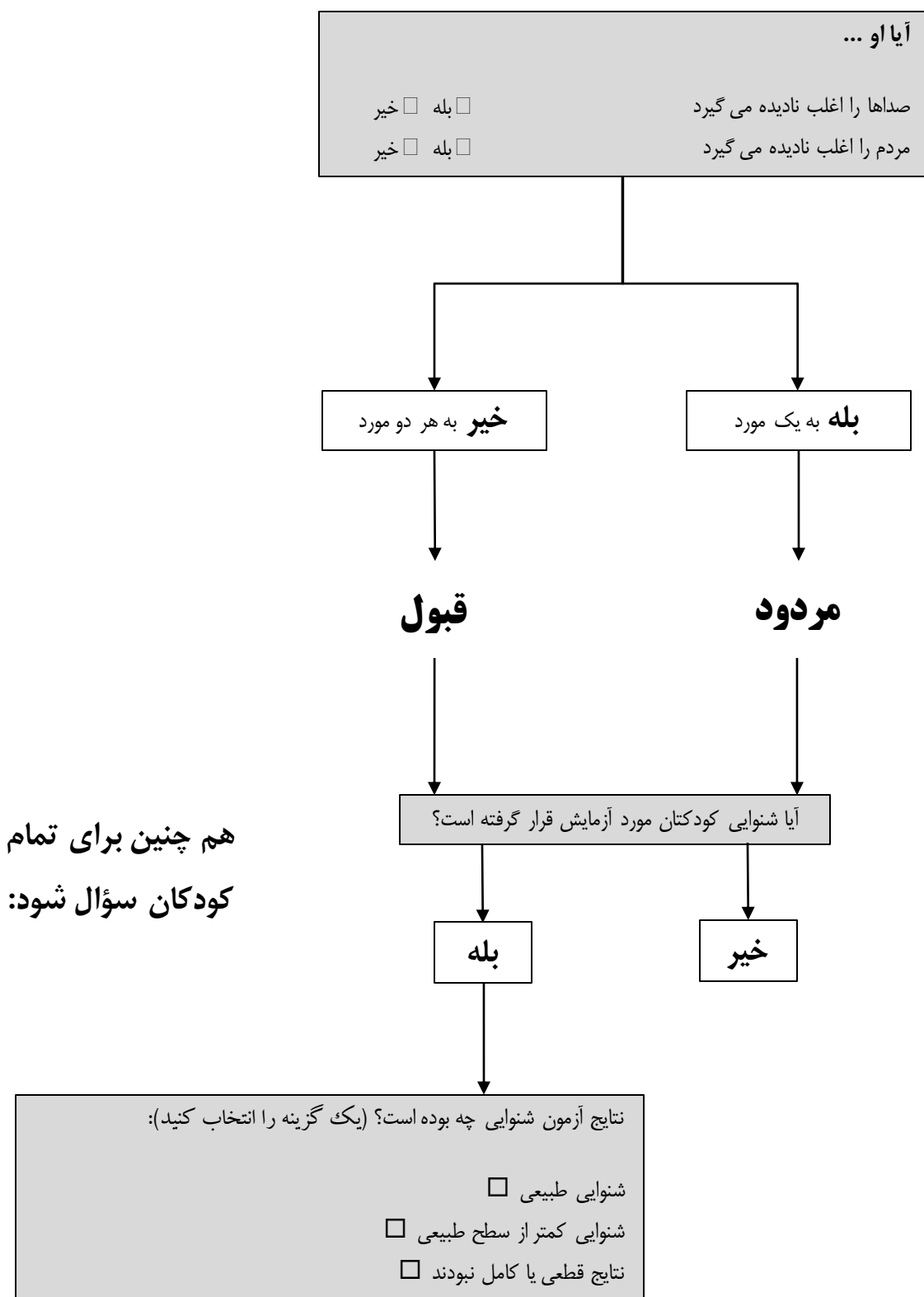
- مردود قبول ۱) اگر شما به چیزی در آن سوی اتاق اشاره کنید، آیا کودکتان به آن نگاه می کند؟
(برای مثال، اگر شما به یک اسباب بازی یا یک حیوان اسباب بازی اشاره کنید، آیا کودکتان به اسباب بازی یا حیوان نگاه می کند؟)
- مردود قبول ۲) آیا شما تاکنون شک کرده اید که شاید کودکتان ناشنوا باشد؟
- مردود قبول ۳) آیا کودکتان خاله بازی یا نقش بازی می کند؟ (برای مثال، انگار از یک فنجان خالی چیزی بنوشد، انگار با تلفن صحبت کند یا انگار به عروسک یا حیوان اسباب بازی اش غذا بدهد؟)
- مردود قبول ۴) آیا کودکتان بالا رفتن از اشیا را دوست دارد؟ (برای مثال، مبل، وسایل زمین بازی یا پله ها)
- مردود قبول ۵) آیا کودکتان انگشتانش را به طور غیرطبیعی نزدیک چشمانش حرکت می دهد؟
(برای مثال، آیا کودکتان انگشتانش را تند تند جلوی چشمانش تکان می دهد؟)
- مردود قبول ۶) آیا کودکتان به طرف آنچه که می خواهد یا برای کمک گرفتن از اشاره انگشت استفاده می کند
(برای مثال، اشاره کردن به یک خوراکی یا اسباب بازی که خارج از دسترس او است)
- مردود قبول ۷) آیا کودکتان برای نشان دادن شیء جالبی به شما از اشاره انگشت استفاده می کند؟
(برای مثال، نشان دادن یک هواپیما در آسمان یا یک کامیون بزرگ در جاده)
- مردود قبول ۸) آیا کودکتان به کودکان دیگر علاقه مند است؟
(برای مثال، آیا کودکتان، کودکان دیگر را تماشا می کند، به آنها لبخند می زند یا به سوی آنها می رود؟)
- مردود قبول ۹) آیا کودکتان اشیا را نزد شما می آورد تا به شما نشان دهد یا آنها را بالا نگه می دارد تا شما ببینید- نه به معنای کمک خواستن، بلکه فقط برای توجه شما؟ (برای مثال، نشان دادن یک گل، یک حیوان اسباب بازی یا یک کامیون اسباب بازی به شما)
- مردود قبول ۱۰) آیا هنگامی که نام کودکتان را صدا می زنید، پاسخ می دهد؟ (برای مثال، آیا بالا را نگاه می کند، حرف می زند، صدا از خودش در می آورد یا هنگامی که نامش را صدا می زنید از کاری که انجام می دهد دست می کشد؟)
- مردود قبول ۱۱) وقتی به کودکتان لبخند می زنید؛ آیا او در پاسخ به شما لبخند می زند؟
- مردود قبول ۱۲) آیا کودکتان با صداهای عادی آشفته می شود؟ (برای مثال، آیا کودکتان با صدای جاروبرقی یا موسیقی بلند، جیغ می کشد یا گریه می کند؟)
- مردود قبول ۱۳) آیا کودک شما راه می رود؟
- مردود قبول ۱۴) آیا زمانی که شما با کودکتان حرف می زنید، با او بازی می کنید یا به او لباس می پوشانید، چشم در چشمتان نگاه می کند؟
- مردود قبول ۱۵) آیا کودکتان سعی می کند آنچه را شما انجام می دهید تکرار کند؟ (برای مثال، بای بای کردن، دست زدن و یا زمانیکه شما اینگونه کارها را انجام می دهید یک صدای با مزه در بیاورد؟)
- مردود قبول ۱۶) اگر شما سرتان را برای نگاه کردن به چیزی برگردانید آیا کودکتان برای دیدن آنچه شما می بینید اطراف را نگاه می کند؟
- مردود قبول ۱۷) آیا کودکتان سعی می کند تا شما او را تماشا کنید؟
(برای مثال، آیا کودکتان برای اینکه تشویق اش کنید به شما نگاه می کند یا می گوید «نگاه کن» یا «مرا ببین»)
- مردود قبول ۱۸) آیا هنگامیکه به کودکتان می گوید کاری انجام دهد متوجه می شود؟
(برای مثال، کودکتان بدون اینکه اشاره کنید متوجه می شود: «کتاب را روی صندلی بگذار» یا «برایم پتو بیاورد»)
- مردود قبول ۱۹) چنانچه اتفاق جدیدی رخ دهد، آیا کودکتان به صورت شما نگاه می کند تا چگونگی احساس شما را در مورد آن ببیند؟
(برای مثال، اگر او صدای عجیب یا جالبی را بشنود یا یک اسباب بازی جدید ببیند آیا به صورت شما نگاه خواهد کرد؟)
- مردود قبول ۲۰) آیا کودکتان فعالیت های جنبشی را دوست دارد؟ (برای مثال، تاب خوردن یا بالا و پایین پریدن روی زانوی شما)

نمره کل _____

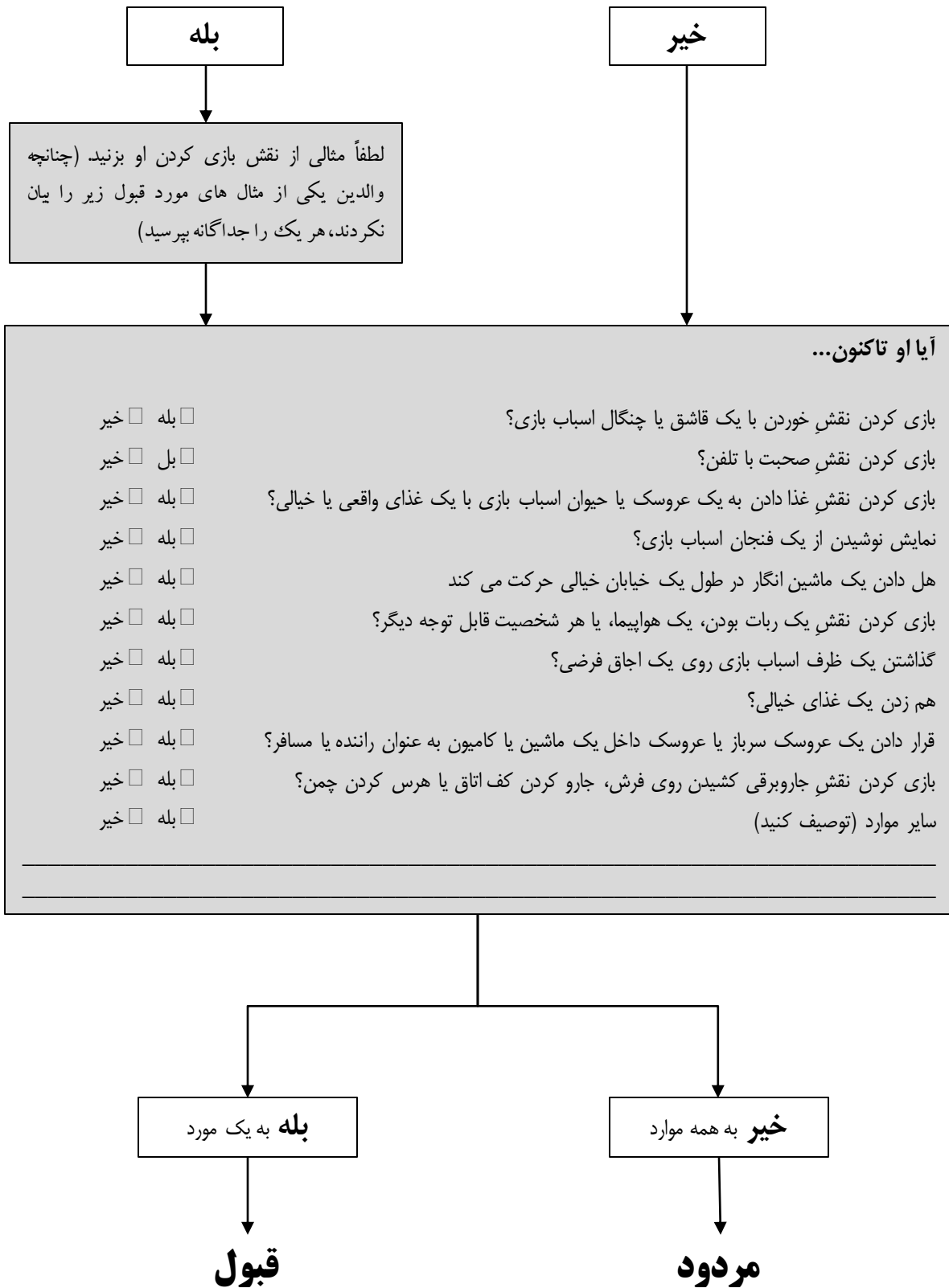
۱. اگر شما به چیزی در آن سوی اتاق اشاره کنید، آیا به آن نگاه می کند؟

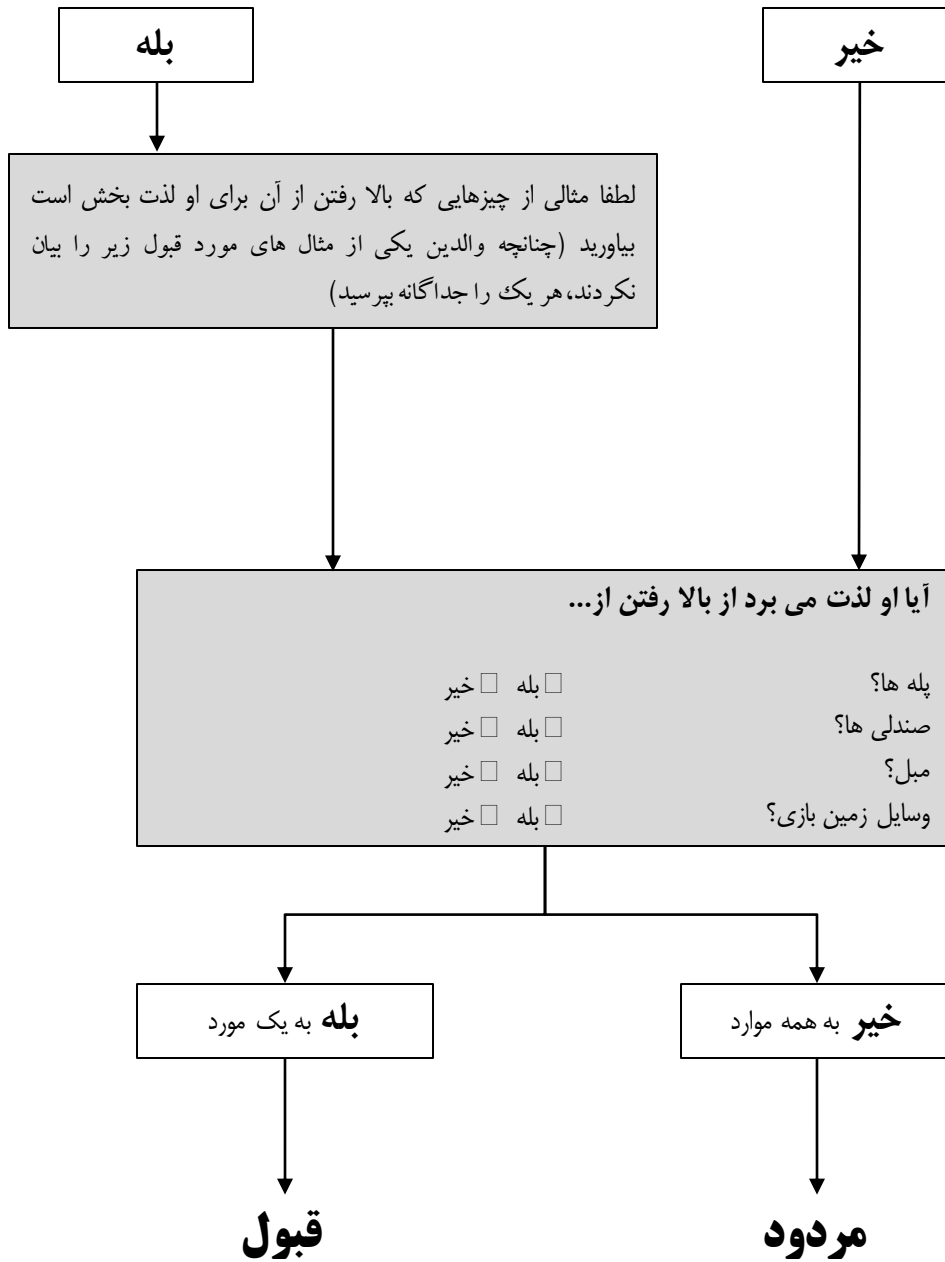
۲. شما گفتید نگران ناشنوا بودن کودکان هستید. چه چیز سبب این نگرانی شده است؟

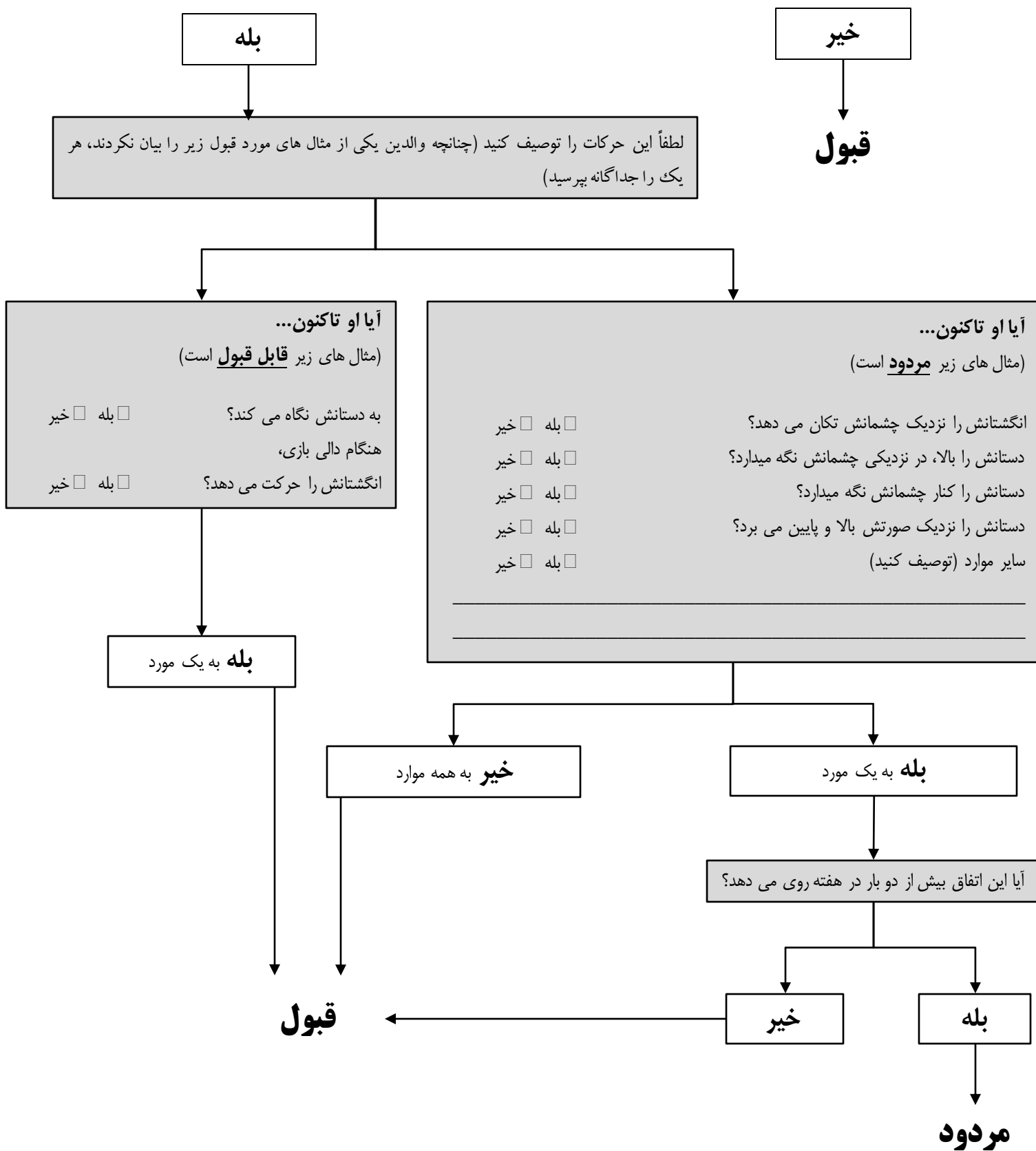
۳. آیا خاله بازی یا نقش بازی می کند؟

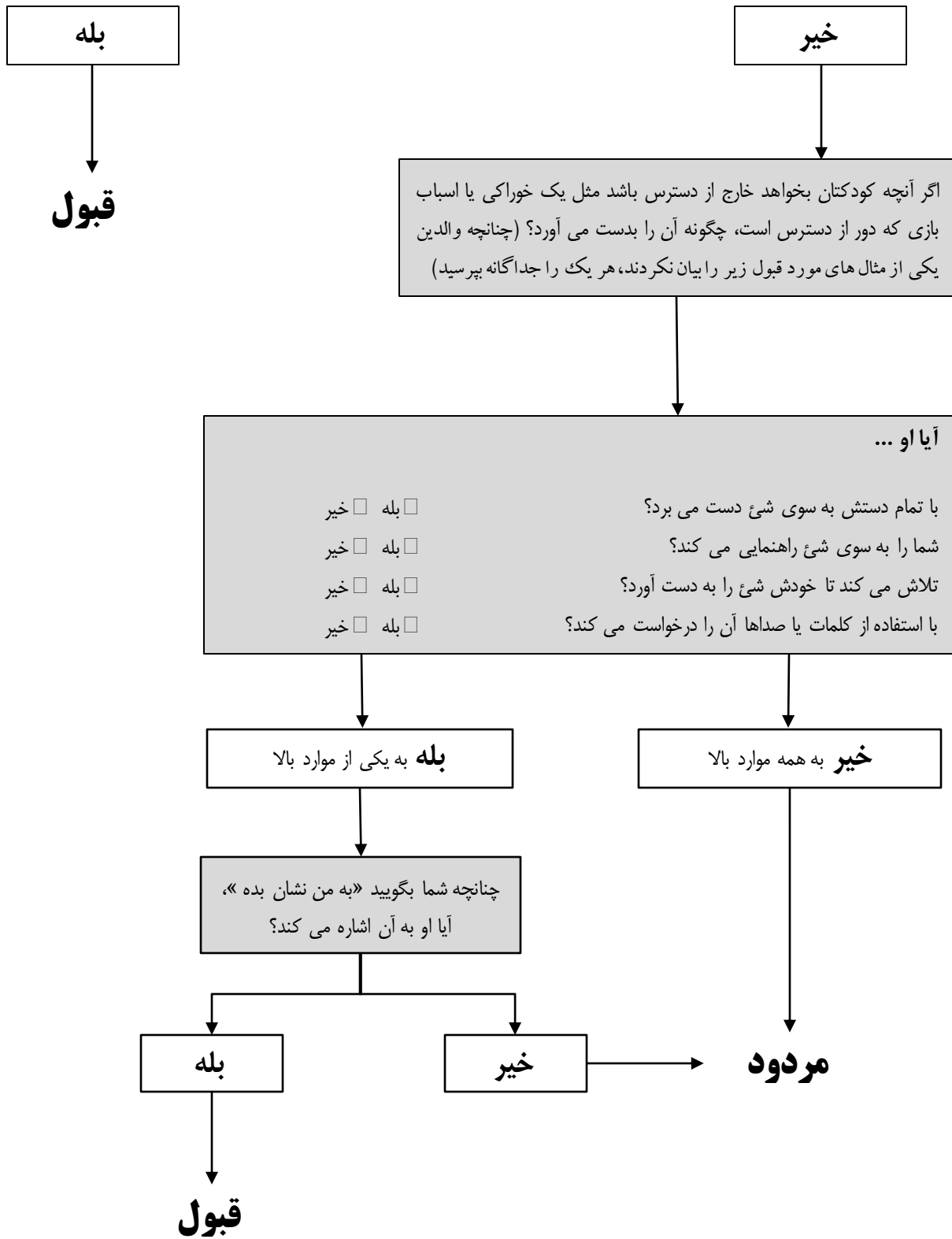
۴. آیا بالا رفتن از اشیا را دوست دارد؟

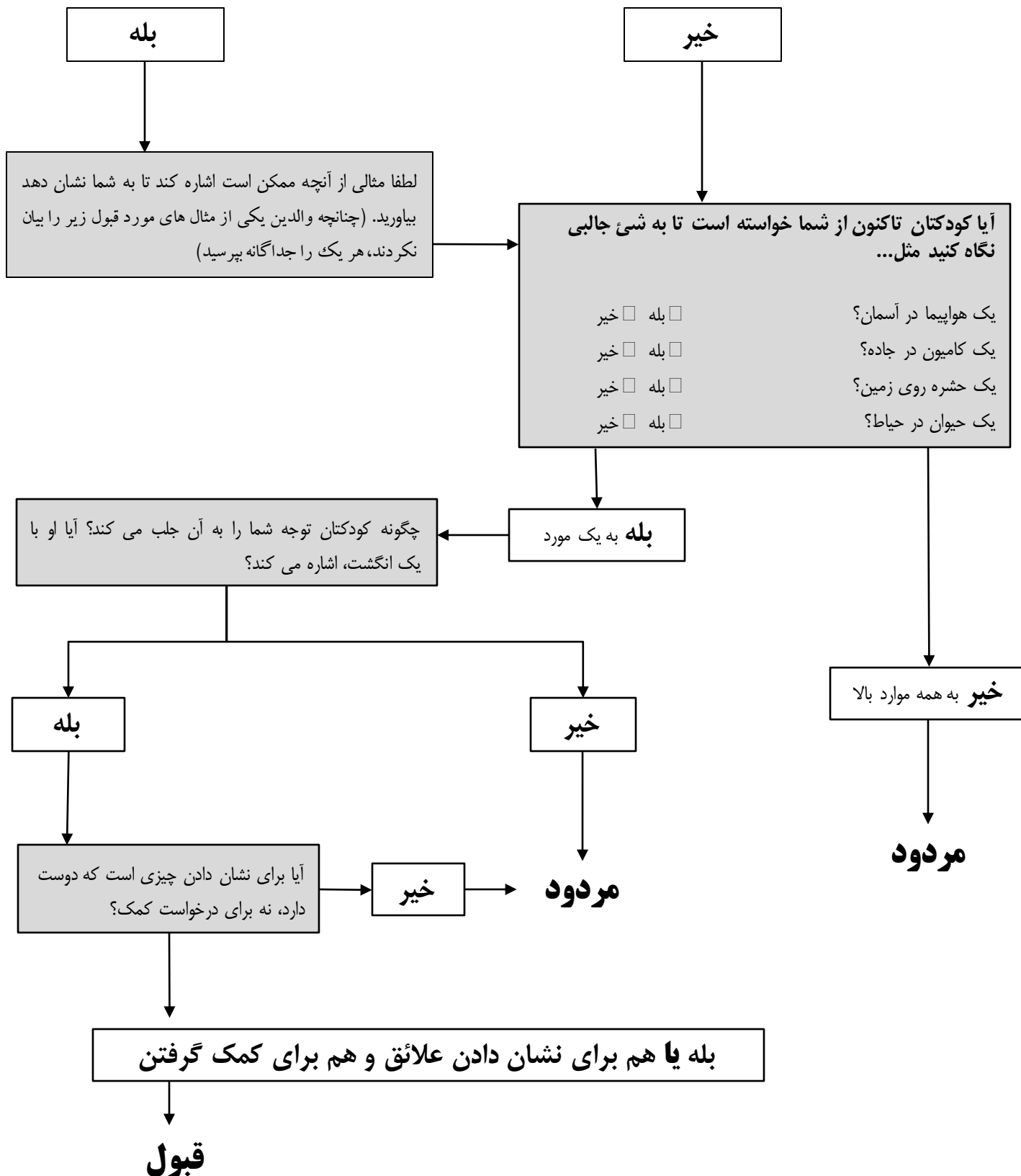
۵. آیا انگشتانش را به طور غیرطبیعی نزدیک چشمانش حرکت می دهد؟

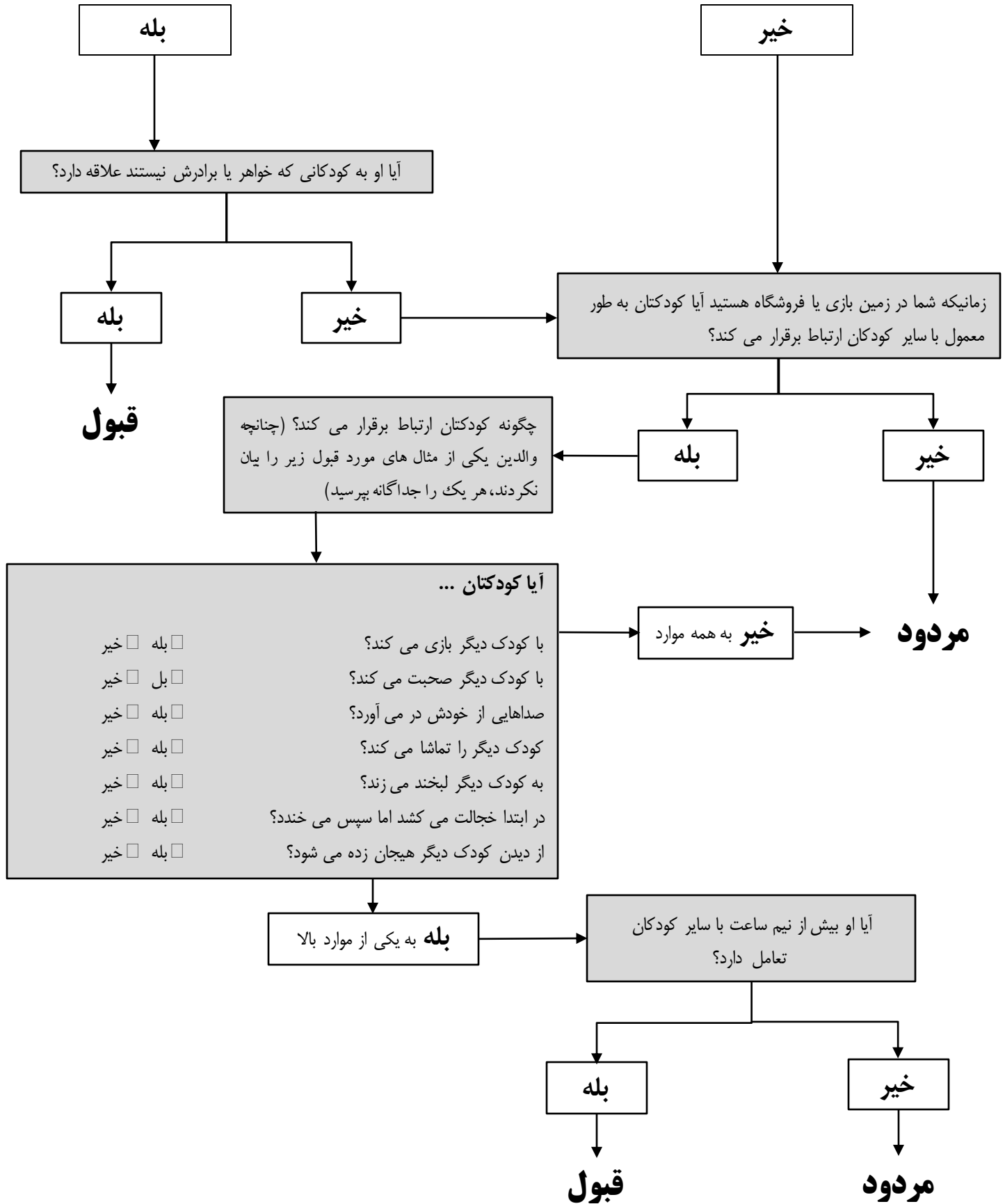
۶. آیا به طرف آنچه که می خواهد یا برای کمک گرفتن، از اشاره انگشت استفاده می کند؟

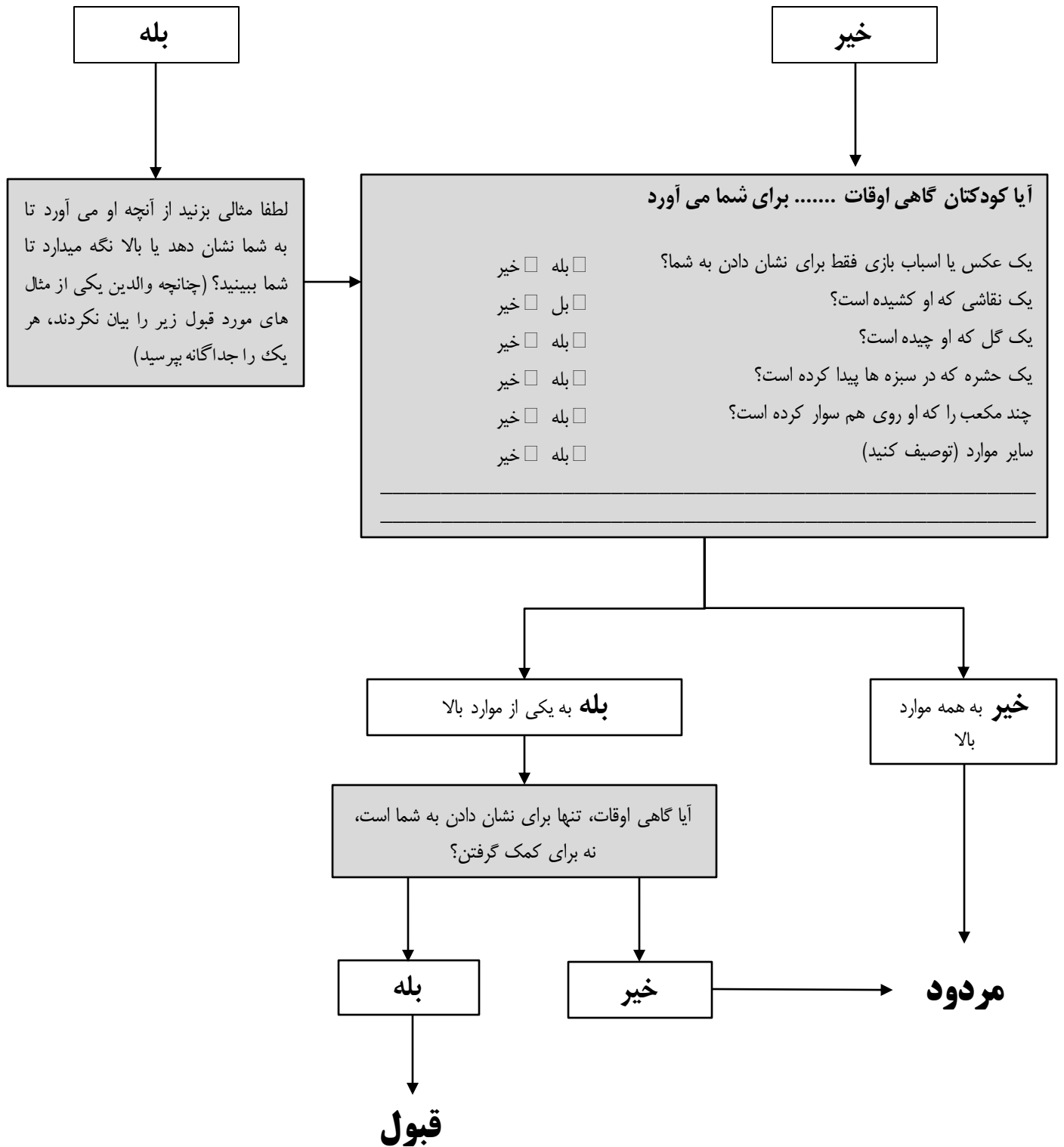
۷. چنانچه مصاحبه کننده سؤال ۶ را پرسیده است، اینگونه شروع کنید: ما همین الان درباره اشاره کردن برای درخواست چیزی صحبت کردیم، از همه سؤال شود ← آیا کودکان با یک انگشت، تنها برای نشان دادن شیء جالبی به شما (نه برای کمک یا درخواست) اشاره می کند؟

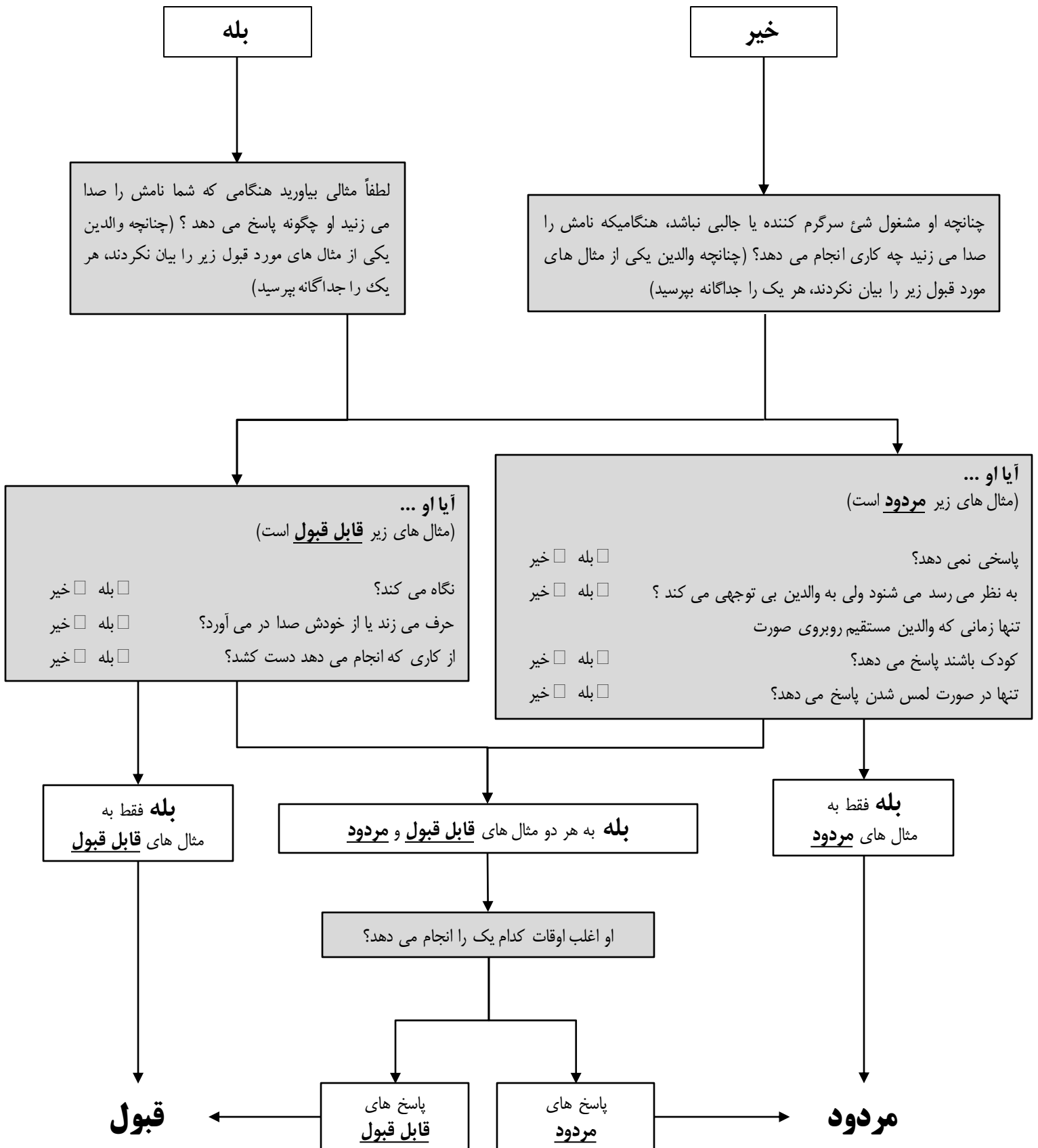
۸. آیا به کودکان دیگر علاقه مند است؟

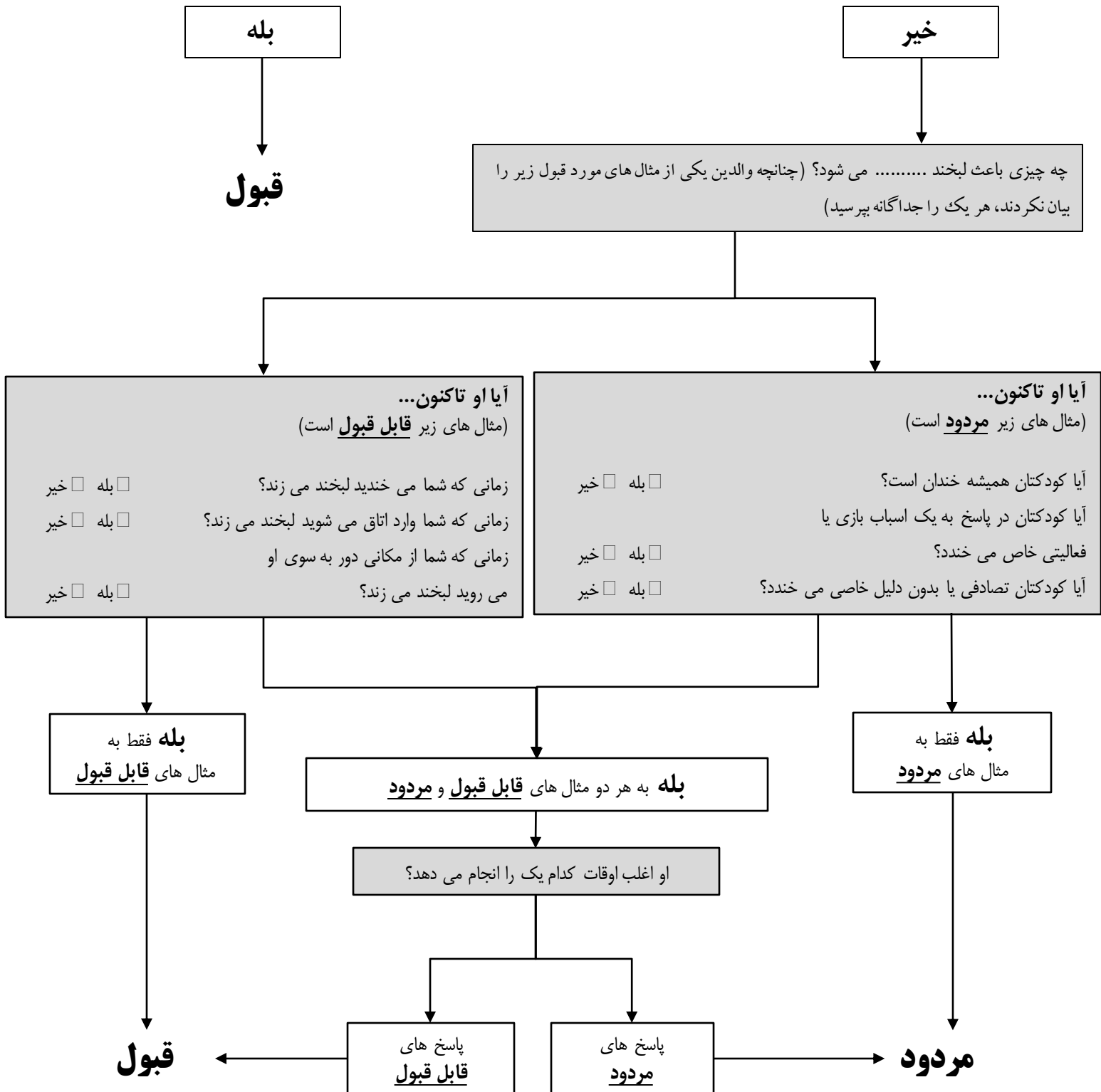
۹. آیا اشیا را نزد شما می آورد تا به شما نشان دهد یا آنها را بالا نگه می دارد تا شما ببینید؟ نه به معنای کمک خواستن، بلکه فقط برای توجه شما؟

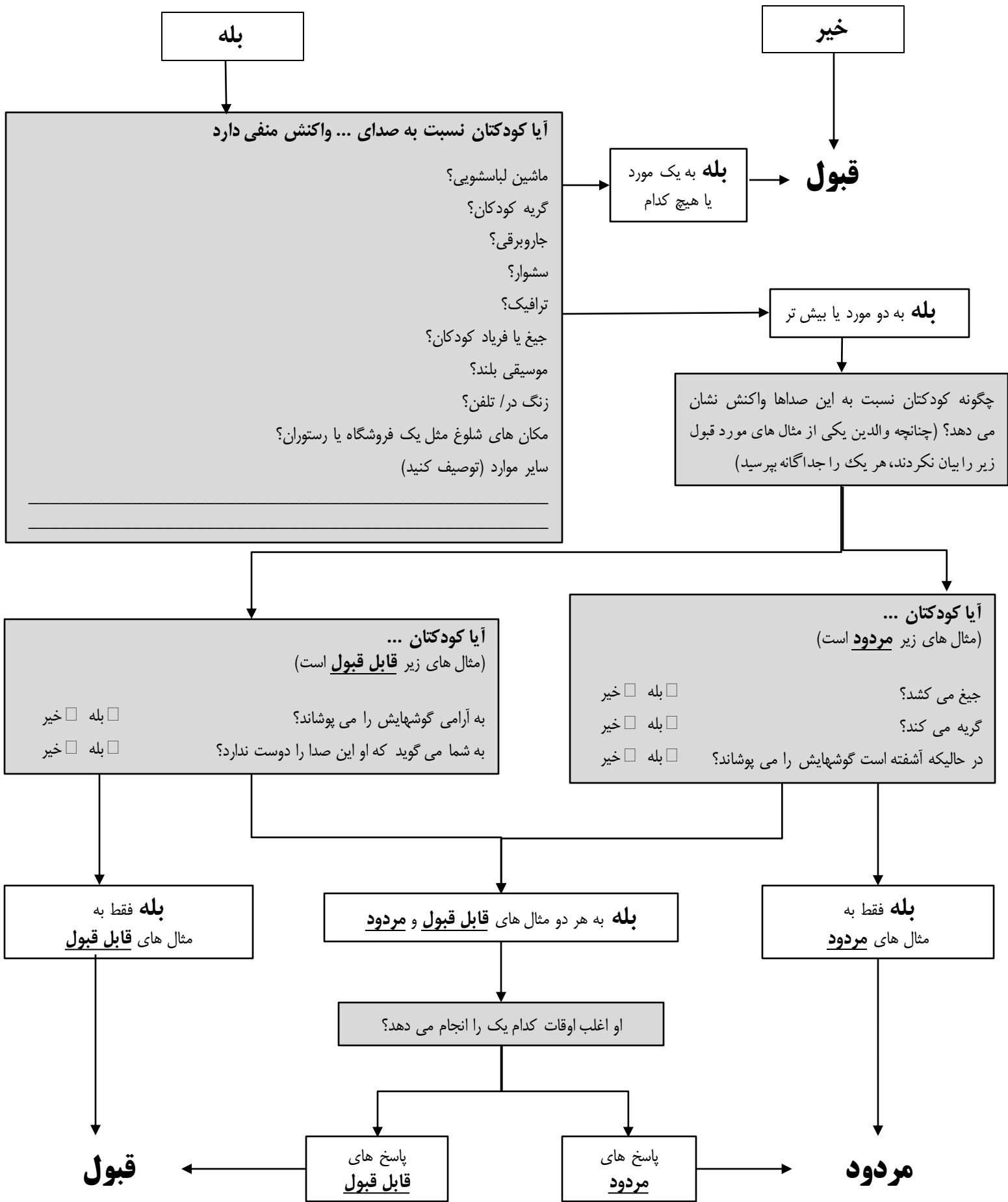

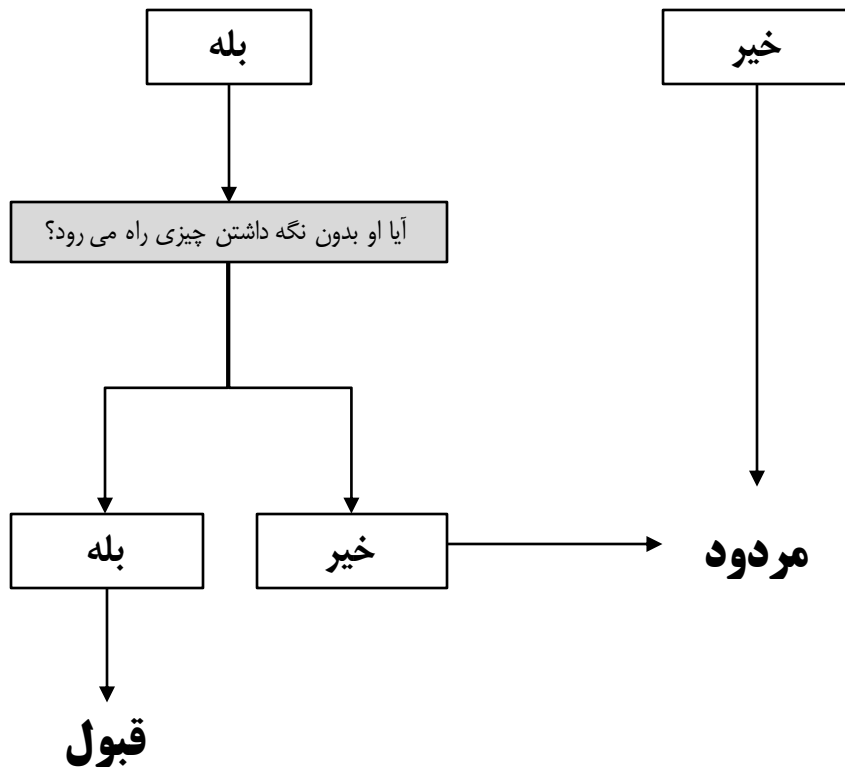
۱۰. آیا هنگامی که نام را صدا می زنید، پاسخ می دهد؟

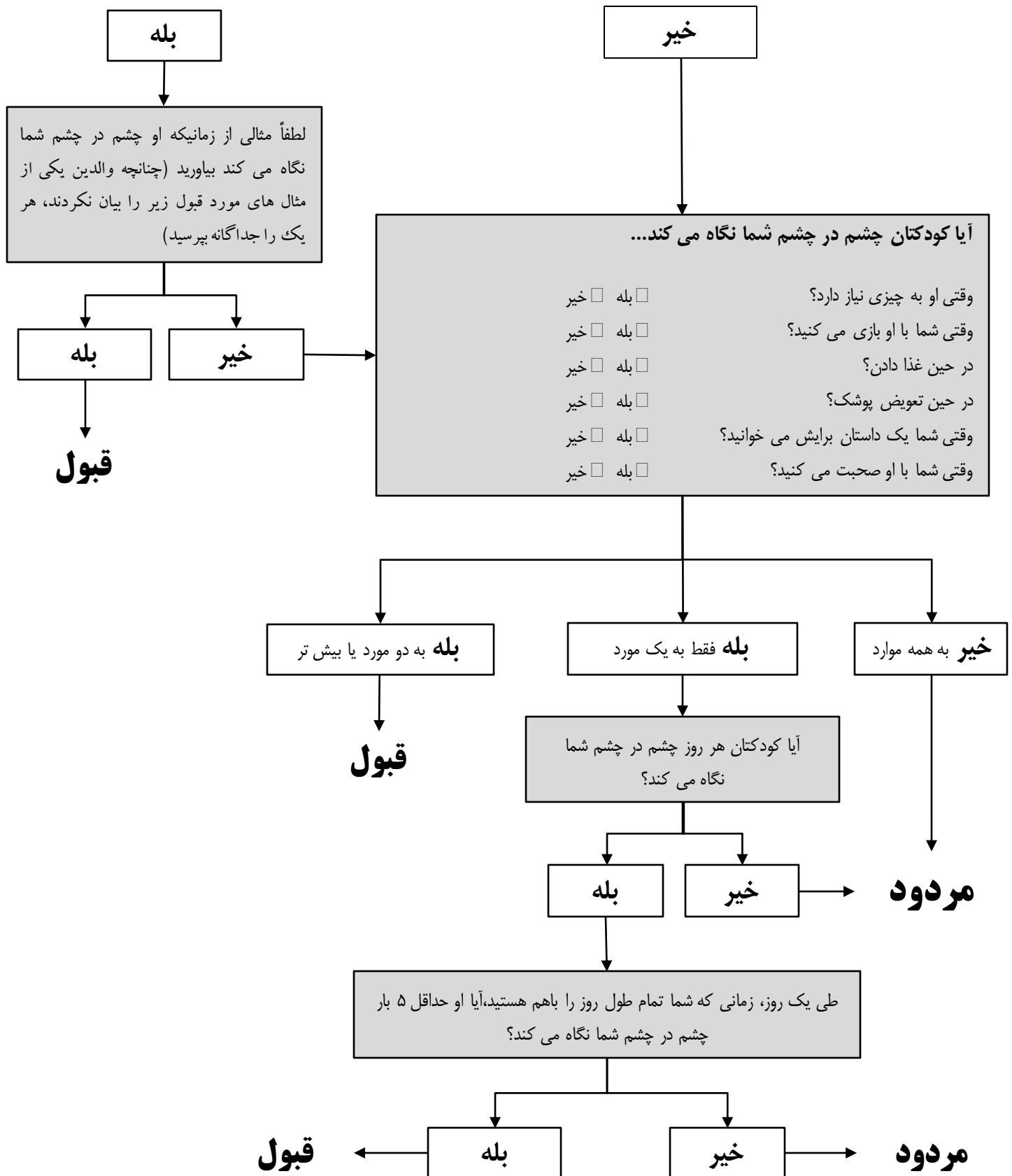
۱۱. وقتی به لبخند می زنید؛ آیا او در پاسخ به شما لبخند می زند؟

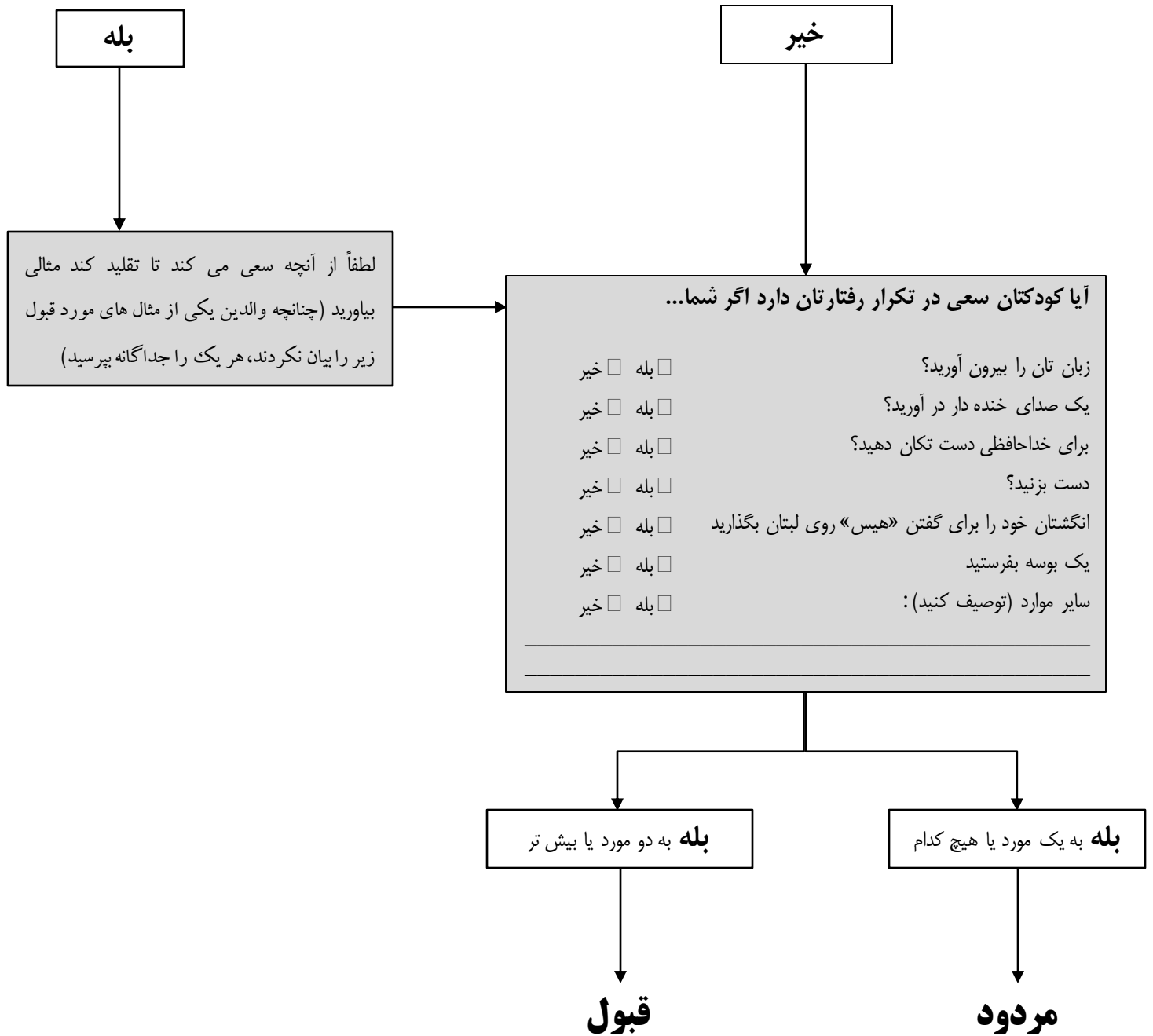

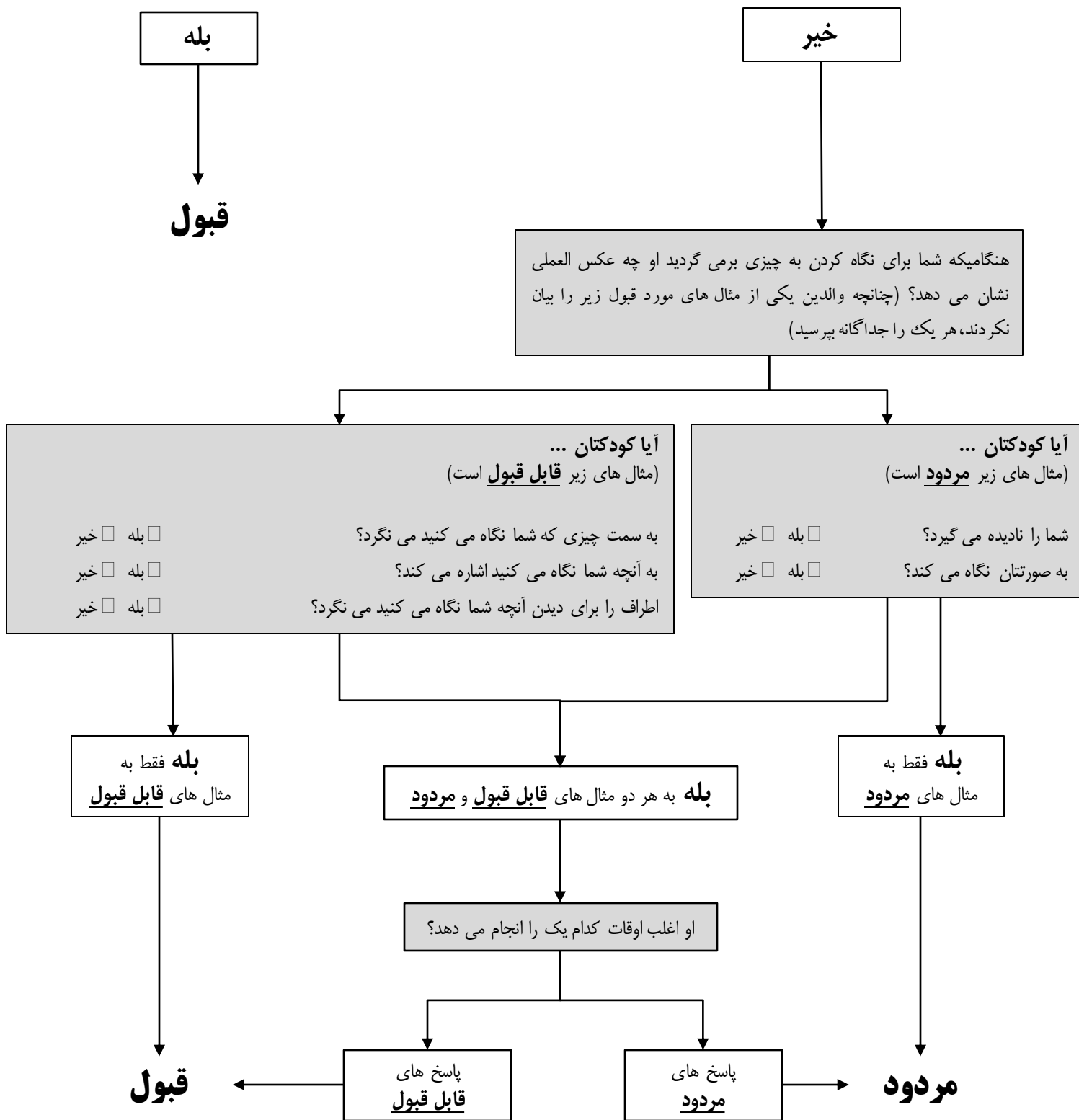
۱۴. آیا زمانی که شما با حرف می زنید، با او بازی می کنید یا به او لباس می پوشانید، چشم در چشمتان نگاه می کند؟

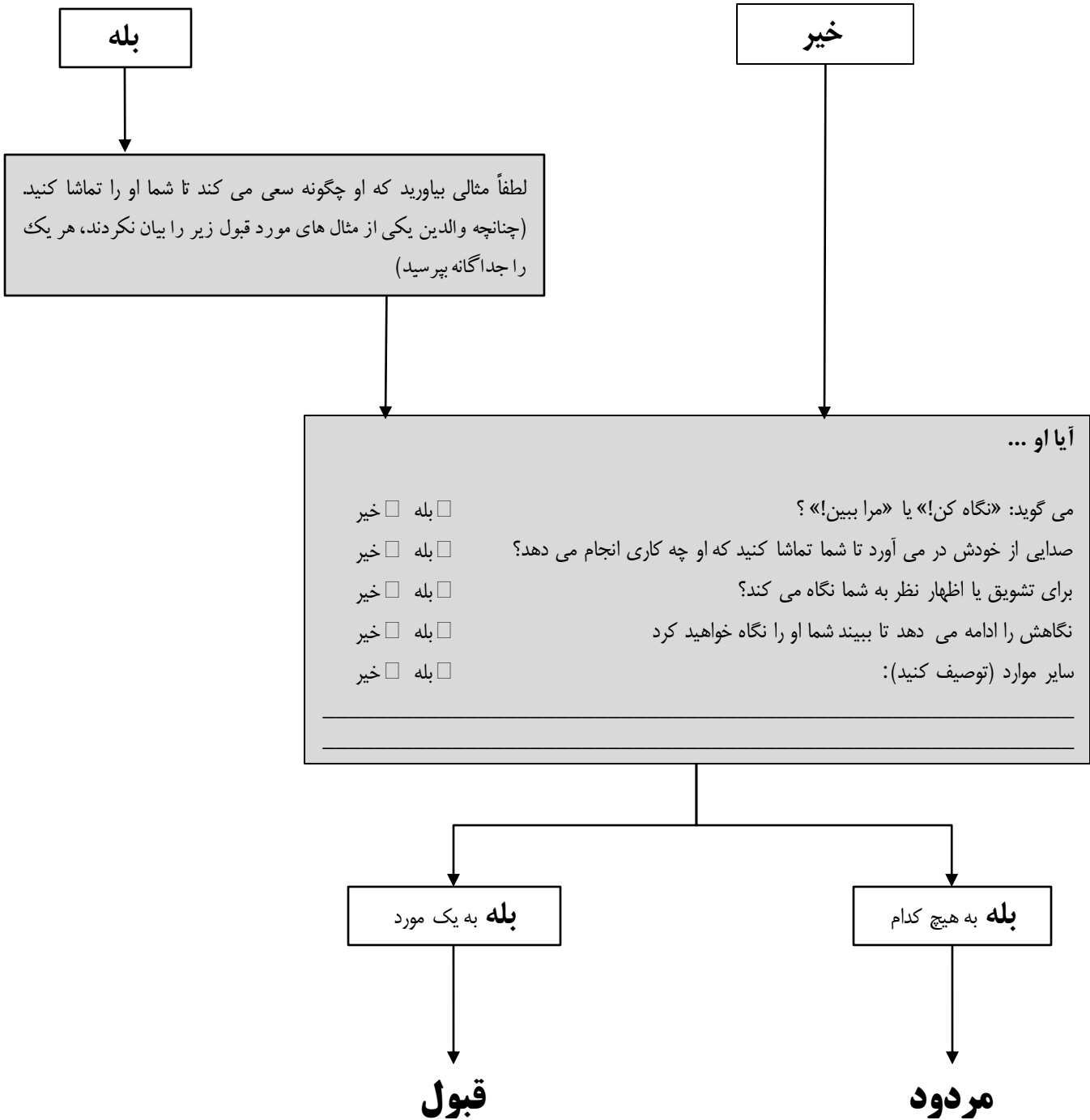
۱۵. آیا سعی می کند آنچه را شما انجام می دهید تکرار کند؟

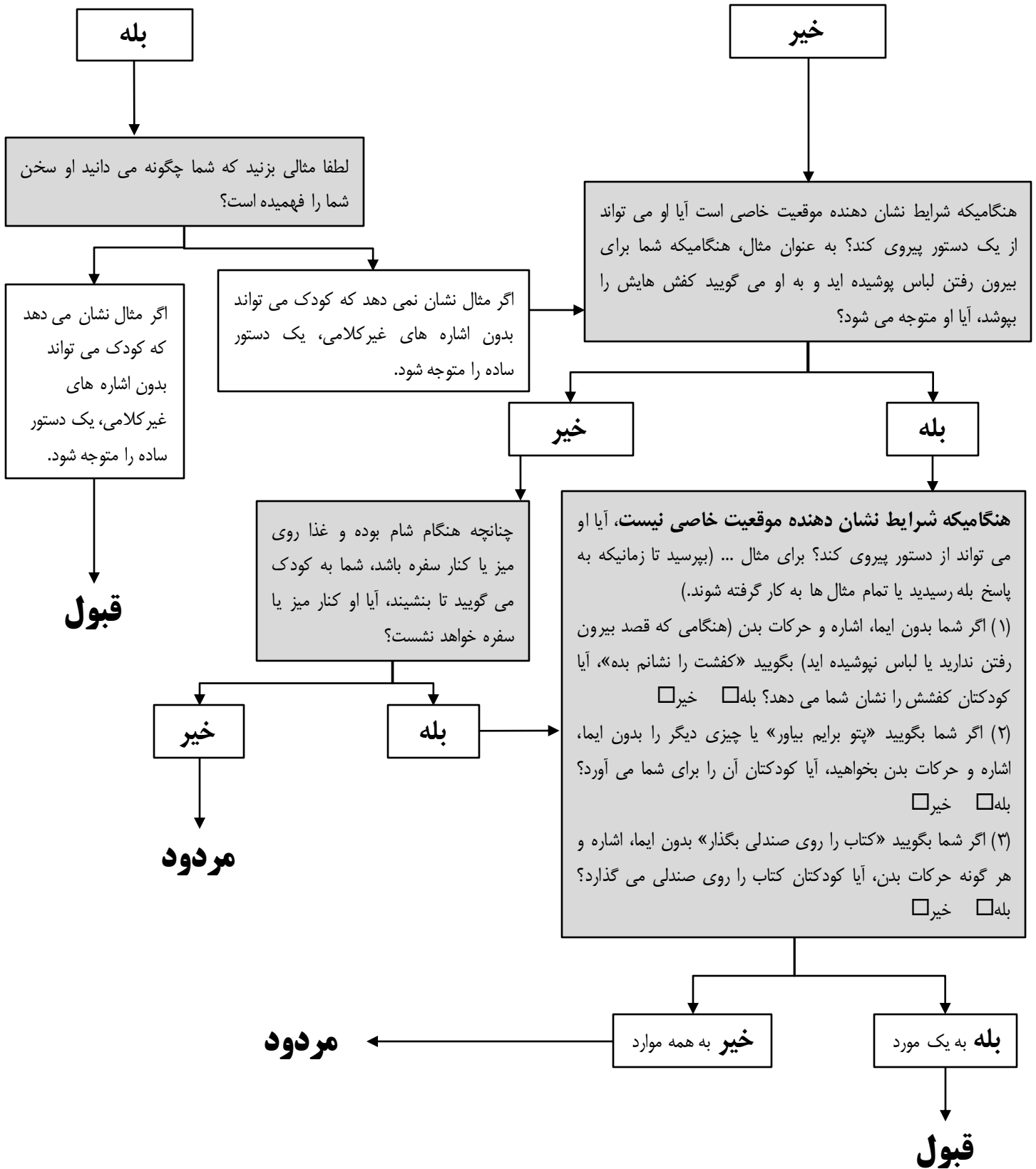

۱۶. اگر شما سرتان را برای نگاه کردن به چیزی برگردانید آیا برای دیدن آنچه شما می بینید اطراف را نگاه می کند؟

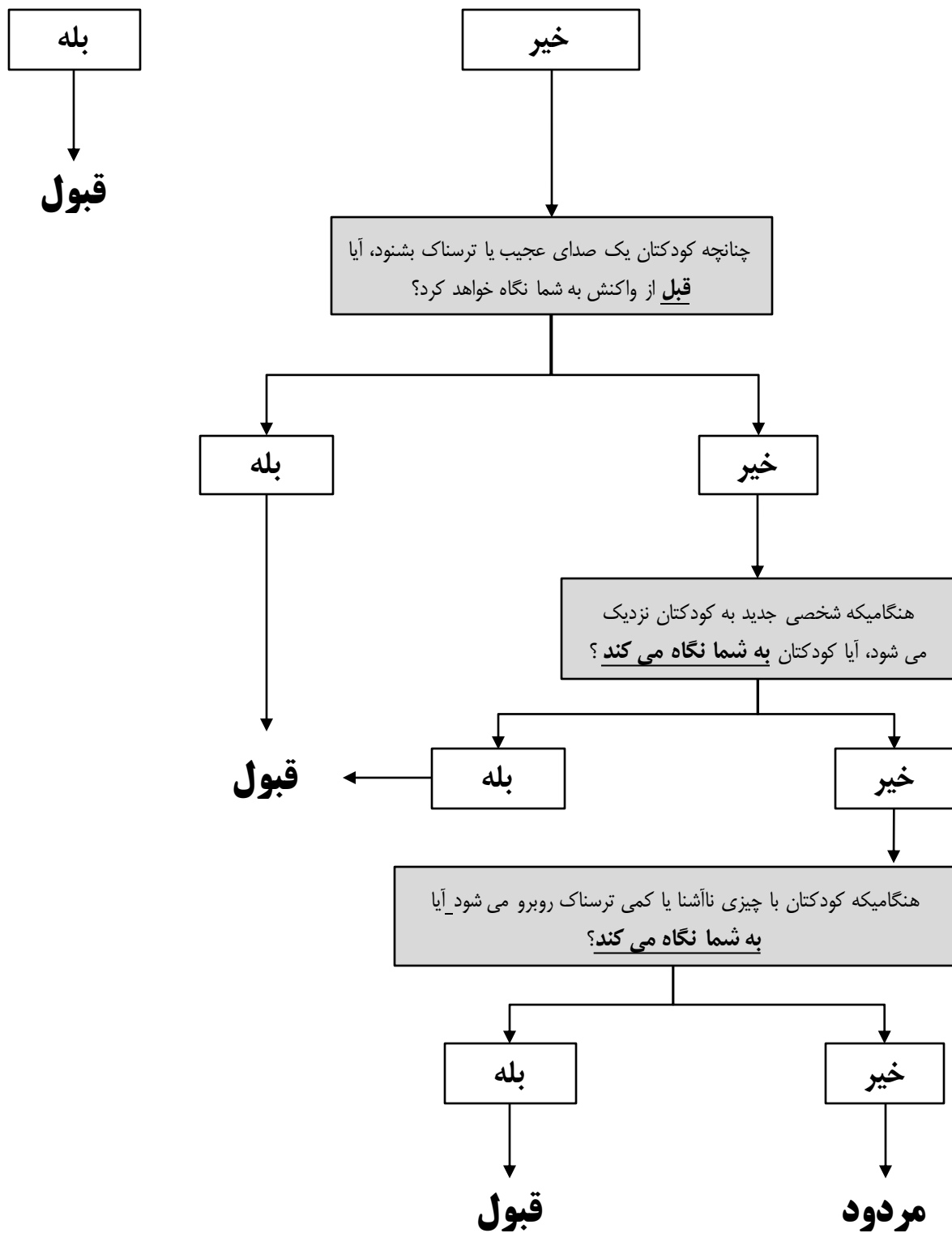

۱۷. آیا سعی می کند تا شما او را تماشا کنید؟

۱۹. چنانچه اتفاق جدیدی رخ دهد، آیا به صورت شما نگاه می کند تا چگونگی احساس شما را در مورد آن ببیند؟

۲۰. آیا فعالیت های جنبشی را دوست دارد؟

